

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльна педагогіка

Освітня програма «Дошкільна освіта»
за першим (бакалаврським) рівнем
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Порівняльна педагогіка
Викладач (-і)	д.п.н., проф. Потапчук Т.В.
Контактний телефон викладача	+38(068)7591440
E-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	консультації згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>В умовах розбудови національної системи освіти в Україні та її інтеграції у європейський та світовий простір актуальним є аналіз стану та тенденцій розвитку освіти як в Україні, так і у світі. Лише зіставляючи результати цього аналізу, можна запропонувати напрямки адекватного розв'язання проблем, які виникають, і прогнозувати найбільш вірогідні шляхи розвитку освіти. Порівняльна педагогіка набула актуальності в Україні також у зв'язку з міграцією робочої сили, підвищенням цінності людського капіталу у глобальній економіці знань. Опанування цієї дисципліни збагачує фаховий світогляд і діяльність педагога знанням світових надбань і тенденцій, регіональних та національних особливостей в освіті, значенні міжнародних освітніх організацій і програм у розвитку навчального середовища.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» є засвоєння майбутніми фахівцями ключових положень з проблем порівняльної педагогіки, актуальних напрямків змін у змісті, формах, методах виховання і навчання, шляхів підвищення ефективності освіти у розвинених країнах світу та в Україні; формування власної педагогічної позиції щодо виховного процесу; формування досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки соціально-педагогічних явищ і ситуацій; формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Порівняльна педагогіка» є набуття здобувачами знань про тенденції розвитку зарубіжних освітніх систем та цілісне бачення сучасних проблем та особливості їх розв'язання; формування професійно-педагогічних знань про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук; розкриття об'єкта і предмета порівняльної педагогіки, специфіки її понятійно-категоріального апарату; формування</p>	

орієнтації в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної педагогічної освіти, з'ясування механізмів пізнання педагогічної дійсності; розуміння інформаційно-суспільних змін і основних тенденцій розвитку ланок системи освіти в Україні та світі, різних підходів до організації педагогічного процесу, сучасних поглядів на технології діяльності суб'єктів цього процесу; формування уміння аналізувати проблеми підготовки педагога з погляду порівняльної педагогіки; формування навичок роботи з соціально-педагогічним інструментарієм і його застосування для вивчення освітніх проблем на зламі тисячоліть; розвиток творчого потенціалу магістрів, їх професійного мислення, комунікативних здібностей.

4. Результати навчання (компетентності)

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
Практичні	36
Самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
3-4	012 Дошкільна освіта	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літ-ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	--------	-------------------	----------------	---------------------

Змістовий модуль 1. Розвиток освіти в сучасних умовах: основні напрямки та перспективи

<p>Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука. Мета і завдання порівняльної педагогіки, її місце в структурі педагогічної науки. Значення порівняльної педагогіки, її зв'язок з іншими науками. Описовий, статистичний, історичний, соціологічний, порівняльний та індуктивно-дедуктивні методи дослідження порівняльної педагогіки. Виникнення порівняльної педагогіки. Розвиток порівняльної педагогіки в радянський період та сучасній Україні. Засновники та дослідники порівняльної педагогіки: Марк-Антоній Жюльєн (Паризький), В. Кузен, Ф. Тірш, К. Ушинський, Мікаел Е. Седлер, Ісаак Кендл, Ніколас Хенс, Фрідріх Шнейдер, Франс Хілкер та ін.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4,11, 12,13]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 2. Стан і напрями розвитку освіти в умовах євроінтегрування Історичні етапи розвитку порівняльної</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4, 11,12, 13]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>педагогіки. Спільне і відмінне в появі та розвитку освіти у кожній країні. Вплив світових та національних релігій на розвиток освіти. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти зарубіжних країн. Соціально-економічний статус країни як умова розвитку освіти. Показники інформаційного прогресу країни як основа забезпечення її освітнього прогресу. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток освіти. Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві. Актуальність полікультурної освіти. Західні моделі організації й управління освітніми системами. Державний характер організації, фінансування і реформування систем освіти. Основні причини здійснення періодичного реформування систем освіти в більшості країн світу. Тенденції централізації і</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>децентралізації управління освітою в різних країнах світу. Причини виникнення приватних освітніх закладів в сучасних освітніх системах. Роль і місце приватних освітніх закладів в сучасних освітніх системах. Провідні моделі навчання обдарованих дітей.</p>					
<p>Тема 3. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освіти в різних країнах Економічна ефективність освіти в розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Загальна характеристика соціального попиту на освіту. Політичні чинники розвитку освіти в сучасному світі. Інтеграція в галузі сучасної освіти. Орієнтація на неперервну освіту. Проблеми демократизації та гуманізації освіти. Провідні міжнародні міжурядові і неурядові організації та фонди освітнього спрямування. Їхні завдання та організаційні засади. Результативність</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,3,8, 11]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>освітньої діяльності ЮНЕСКО, СЕПЕС та інших міжнародних організацій. Основні освітньо-культурні сфери діяльності ЮНІСЕФу.</p> <p>Діяльність органів Європейського союзу в освітньому напрямі. Тенденції створення європейського освітнього простору.</p> <p>Роль міжнародних організацій у здійсненні порівняльного аналізу якості навчання в світі. Завдання міжнародних організацій і фондів щодо подолання причин неграмотності в світі.</p>					
<p>Змістовий модуль 2. Національні особливості систем освіти в зарубіжних країнах</p>					
<p>Тема 4. Регіональні особливості розвитку системи освіти</p> <p>Концепція регіональної системи освіти для сталого розвитку. Сучасна стратегія регіональної системи освіти.</p> <p>Принципи управління освітою на регіональному рівні.</p> <p>Основні підходи щодо поділу країн на регіони.</p> <p>Характеристика регіонів за певними історико-</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,4,7,9, 13]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>культурними, релігійними, соціально-економічними, політичними особливостями: європейський; північноамериканський; латиноамериканський; арабський; азійський; австралійський регіони та регіон тропічної Африки. Проблема моделювання світового, європейського чи регіонального освітнього простору. Порівняльні показники розвитку освіти в регіонах. Індекси людського розвитку, людського капіталу, індекс інтелектуального потенціалу суспільства.</p>					
<p>Тема 5. Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя Дошкільні заклади та міжнародні організації дошкільної освіти. Особливості і пріоритети дошкільної освіти у США. Особливості і пріоритети дошкільної освіти у Великобританії. Особливості і</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[3,4,9,11, 12,13]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>пріоритети дошкільної освіти у Японії. Особливості і пріоритети дошкільної освіти у Польщі. Особливості системи дошкільної освіти в інших країнах (Болгарія, Туреччина, Фінляндія, Данія, Ізраїль та ін.). Особливості і пріоритети дошкільної освіти в Україні.</p>					
<p>Тема 6. Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн. Основні наукові напрями в зарубіжній педагогіці. Філософський напрям у зарубіжній педагогіці. Представники педагогічного напрямку в зарубіжній освіті. Соціальний напрям у педагогіці. Інноваційні підходи зарубіжної педагогіки до здійснення соціалізації та соціального виховання школярів. Зарубіжні педагогічні теорії. Напрями розвитку сучасної вітчизняної педагогіки. Сучасні прояви традиціоналізму у світовій освітній</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[5,6,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>практиці. Роль прогресивізму в організації діяльності освітніх закладів. Значення прогресивістських течій в навчальній і виховній практиці. Раціоналістичні теорії навчання. Причини розвитку раціоналістичних течій в організації навчання сучасних шкіл зарубіжжя.</p>					
<p>Тема 7. Вища освіта в зарубіжних країнах Історія появи університетів – перших вищих навчальних закладів. Традиції організації їх діяльності. Різновиди ВНЗ у зарубіжних країнах. Організація діяльності ВНЗ, зміст і форми навчання. Можливості навчання за кордоном в сучасних умовах.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4,11, 12,13]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>6. Система оцінювання курсу</p>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен. «відмінно» – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; «добре» – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; «задовільно» – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно</p>				

	і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; «незадовільно» – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, здобувач виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи здобувачів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні завдань здобувач демонструє загальне розуміння ключових положень дисципліни, виявити причинно-наслідкові зв'язки, розкрити тлумачення та класифікації основних положень, орієнтуватися в змісті законодавчих та нормативно-правових документів.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Критерії оцінювання СРС	За виконання кожного індивідуального творчого завдання здобувач отримує оцінку. Оцінювання проводиться за національною шкалою. В процесі оцінювання рівня підготовки до виступу з попередньо погодженої тематики звертається увага на комплексний та творчий підхід до підготовки та викладу матеріалу, врахування досягнень сучасної педагогічної науки, а також орієнтування на положення реформування сучасної освіти. В процесі оцінювання підготовлених завдань звертається увага на рівень володіння теоретичним матеріалом, здатністю узагальнювати і робити висновки про теоретичну та практичну цінність матеріалу.
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за індивідуальне завдання (15 балів); – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
Здобувачі першого (бакалаврського) рівня ВО повинні виконати письмові завдання, які передбачені в залікових завданнях, програмові вимоги до заліку з навчальної дисципліни «Порівняльна педагогіка» містяться на сайті <i>кафедри</i> https://doshkilnaosvita.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/	
Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ .	
Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі	

відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Балясна О. Вища освіта за польським зразком. Спудей. 2006. № 8–9. С. 12–14.
2. Барановська О. Сучасна модель оцінювання навчальних досягнень учнів: переваги і недоліки. *Рідна школа*. 2000. № 7. С. 49–50.
3. Вежбінський Я. Реалізація Болонських принципів у реаліях польської вищої освіти. *Університет*. 2005. № 6. С. 89–94.
4. Галус О.М. Порівняльна педагогіка. К. : Вища школа, 2006. 216 с.
5. Грицюк Л.К. Вальдорфська школа. Гайденс. Відкриті школи як форма соціальної допомоги особистості. *Общинні школи // Соціальна педагогіка: Навчально-методичний посібник для підготовки до державної атестації студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» / За ред. П.М. Гусака, І.Є. Остапівського. Луцьк : П.П. Іванюк В.П., 2009. С. 33-43.*
6. Етнопедагогічна складова процесу формування компетентності молодших школярів: навчально-методичний посібник / за ред. О. Будник. Київ–Івано-Франківськ, 2009. 448 с.
7. Зубченко О. Історичні передумови формування технологічного підходу до навчання в західноєвропейських країнах. *Рідна школа*. 2006. № 12. С. 72–74.
8. Інноваційні технології та реформа змісту освіти в контексті Лісабонської стратегії ЄС. К. : Освіта України, 2007. 196 с.
9. Кнорр Н. Спільні і відмінні риси систем освіти України та США (порівняльний аспект). *Освіта і управління*. 2004. Т. 7. № 3–4. С. 161-165.
10. Павловський К. Трансформація вищої освіти в 21 столітті: польський погляд. К., 2005. 230 с.
11. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/3540566/>
12. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. URL: <http://www.studfiles.ru/preview/2040660/>
13. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. URL: <http://academia-pc.com.ua/product/373>

Викладач: доктор педагогічних наук, професор Потапчук Т.В.